

Levél Éliás Ádámnak

Kedves Ádám, régi barátom és harcostársam!

Nem felelhetem, hogy 1997-ben a Te vezetésséddel tüntettünk és osztogattuk a NATO-csatlakozás elleni röpcédulákat, majd később együtt szerettük volna megalapítani az Összefogas a Fennmaradásért Egyesületet. Ezért döbrent meg a *június* számban megjelent írásod. Annak idején nehéz volt Téged egy vitában valamiről meggyőzni, ezért nem értem, hogy miként hihetsz az EU-val kapcsolatos szólásoknak, hogyan bízhatok abban, hogy a csatlakozás után önálló államiságunknak, önállóságunknak, kultúránknak akár csak egy kicsiny része is megmaradhat.

Gazdasági előnyökben bízol? Hadd emlékeztesselek rá, hogy amikor a kilencvenes évek elején az MDF-kormány az áthaladó kamionokat vasútra akarta terelni, és a gördülő járművektől áthaladási díjat kért, a görög szállítók blokádjá és az EU parancsa kényszerített bennünket arra, hogy ingyen áthaladási engedélyeket adjunk ki az EU fuvarozói számára. (A törökök és románok kénytelenek azóta is a környezetbarát vasúti kaminoszállítást igénybe venni.) Az EU keményen fellépett az ellen, hogy a Horn-kormány védővámot vezessen be a külföldi élelmiszerekre, s ezt az a kormány nem is tudta megvalósítani. Próbálkozott ilyesmivel az Orbán-kormány is, a rendelet Torgyán József nevéhez fűződött – de igen gyorsan vissza kellett vonni.

Gazdaságunk nem egészséges. Egyre több a bevásárlóközpont, a kicsik tönkremennek. Ez a világ, az EU világa a fogyasztási örületnek és a hatalmasoknak kedvez. A kicsik képtelenek megfelelni a nagyok által könnyen teljesített szabályoknak és feltételeknek. Az EU-ban nem lesznek kis, a család által fenntartott élelmiszerboltok, cukrászdák, pékségek, fodrászatok, nem lesznek foltozóvargák, nem kapirgálnak majd csirkék a háztáji kertben, a kisgazdaságban termelt tejet sem veszik át a parasztoktól, a kistermelők nem hozzák zöldségeiket és gyümölcsüket a piacokra. Nem lesznek kis piacok sem, csak

Olvasók fóruma

csicsás csarnokok a nagyvállalatok lerakataival. Erre halad a világ.

Régóta féltem a nyugdíjak megadóztatásától – soraim írásakor ez még csak „megcáfolt ötlet”. Biztos vagyok benne, hogy megvalósítják. Sebaj, több nyugdíjas fog éhen halni – kisebb gond az államnak.

Kedves Ádám! Nem látod, hogy gyarmat vagyunk, és úgy kell táncolnunk, ahogy a gyarmatosítók muzsikálnak? Nem látod, hogy csapdába estünk?

Élelmiszertermelési kvóták lépnek életbe, és nem termelhetünk annyit, amennyire szükségünk van, tehát a hiányt Nyugatról kell majd megvásárolnunk. Az üzleteink polcain már alig van magyar árucikk, s még annak is, ami esetleg nálunk készült, java része a nyugati cégeket gazdagítja.

Nem látod, hogy két választásunk van: vagy emelkednek a munkabérek, s akkor a „működő tőke” tovább vonul Kelet felé, vagy maradunk a nyomorszámban, a belga, francia bérek 1/5 részén?

Nem látod, hogy míg az EU egyes államai meg tudták őrizni viszonylagos függetlenségüket, addig minden magyar vagyon, kincs, ipar, föld, lakás, erdő stb. a nyugati cégeket és polgárokat, a gyarmatosítóinkat fogja gazdagítani?

*

A világ nagy bajainak közös megoldásáról írsz, amikor a világban minden egyre inkább a szegények, a nincstelenség, a kizsákmányoltak rovására történik.

Szerinted „a földkérdés kezelése viszonylag egyszerű: nem kell eladni a földet.” – De hiszen már jó előre eladtuk, amikor a szerződésben nem kötöttük ki, hogy azt *sohasem* engedjük.

Azt írod: „Ami a nemzetközi »penz-oligarchia« beszűrődését illeti az EU hatalmi struktúrájába, ugyancsak az EU hatalmas szociális ereje az a tényező, amely hatékony védelmet jelent a „disznófejű nagyúr” minden gonosz próbálkozásával szemben.”

Naiv vagy, kedves barátom. Nem tudod, hogy a világcégek miként irányítják a brüsszeli döntéshozatalt. Ennek az egyik szervezete (European Roundtable of Industrialists) az igazi döntéshozó, nem az EU parlamentje vagy bizottságai, nem is a bírósága.

Ezt olvashatjuk írásodban: „Egyértelművé kell tenni, hogy legalábbis

három érdek fölötté áll a tőke szabad áramlása érdekének: a szocialitás, a természet- és környezetvédelem és a kultúra érdekerülete. Ez azt jelenti, hogy ha a tőke szabad áramlása szembekeverül ezek bármelyikével, akkor nem érvényesülhet.” Nem akarsz tudomásul venni, hogy az EU igazi urai semmibe veszik ezeket a szép szavakat? Ők a szabad piaccal, versenyképességgel, demokráciával, növekedéssel érvelnek, s a mi érdekeinket lesöprik az asztalról.

Te is tudod, hogy ez a világgazdaság az összeomlás felé halad. A világ legerősebb, leggazdagabb országának pénze, a dollár egyre jobban veszít az értékéből. A koszovói háború még „fellendülést” hozott, az iraki már nem. A bűnös, hazug érvekkel indokolt, olajért folyó háború következményei súlyosan veszélyeztetik bolygónk egészségét. Ebben a világban a vezető cégek már csak olykor-olykor termelnek értéket, inkább tőzsdei műveletek révén gazdagodnak. Világunkban egyre ritkább a valódi érték: maga a létezés, az élet, a szellemiség, a hagyományok megőrzése, a tiszta erkölcs, az együttműködés, a szépség, a természet. Csak az anyagi haszon, a birtoklás, a vetélkedés, a versengés, a harc, az erőszak, a fegyverek fejlesztése, a gyengébb kizsákmányolása a fontos.

Ez a világ egyre gyorsabban rohan a végpusztulás felé.

Azt írod: „*Ez most az a történelmi pillanat, amikor fel kell adnunk a »harmadik út« olyasfajta, XX. századi ábrándképeit, amelyekkel kecsegtettük magunkat, hogy mi majd soha nem látott megoldást találunk, amely folytán földi mennyországgént, idegenül, de gyönyörűen tündökölhettünk a népek panorámájában. A testvéri sorsközösség immár kényszerűen világméretű: vagy együtt fejlődünk, vagy együtt bukunk.*”

Ábrándképek? Nem, Ádám. Megvalósítandó célok, feladatok, amelyek felé minden tisztességes és becsületes embernek egymással összefogva törekednie kell. Csak a harmadik úton járók élhetik túl *esetleg* a végső pusztulást.

A harmadik út a függetlenség útja. A „*kicsi*” útja, a semlegességé, a NATO-ból való kilépésé. A harmadik út az új gyarmatosítás világméretű

központosításával szemben a kis területi egységek önállóságát jelenti; a tájegységek önálló termelését, a helyi mezőgazdaság, ipar, kereskedelem fejlesztését. Azt jelenti, hogy nem adjuk föl a földrajzi és kulturális hagyományokból folyó termelési módunkat, terményeinket, ősi növény- és állatfajainkat, helyi tejüzemeinket, vágóhidjainkat, pékségeinket, sörfőzdéinket, s fejlesztjük a helyi energiatermelést.

Minél inkább elfogadjuk a ránk erőltetett, tőlünk idegen gazdasági, termelési szokásokat, módokat, feladatokat, annál inkább kiszolgáltatottak leszünk, annál inkább véglegesítjük gyarmati helyzetünket.

*

Sokan jártak saját korukban egy harmadik úton: Sakyamuni, Jézus, Assisi Szent Ferenc, Eckhart mester, az anabaptisták. Ilyen úton járnak ma is a kvékerek, akik sosem fogtak fegyvert senkire, a hutteriták, a Bokor és sok kis vallási közösség. Ez mindazok útja, akiknek nem kellene a multiplex mozik, a bevásárlóközpontok, akik nem akarják Mammont, a pénzhatalmat szolgálni. Ez nem csak valamiféle sajátos magyar, nemzeti út, hanem az egész emberiség egyetlen járható útja – mert, sajnos, Günter Grass-nak kell igazat adnunk:

„Az emberiség megint egy kizárólagos igazságnál kötött ki, s most kötelező ebben hinnie. E dogmává emelt igazság hivatott rá állítólag – amint az rögtön az Öböl-háború után kihirdetett –, hogy az új világrendszer meghatározója legyen. *Valamiféle »harmadik útnak« nem szabad léteznie.*

Az utópiára kimondott tilalom már életbe lépett. Holott nagyobb szükségét ma nem ismerem – semmi nem hiányzik inkább, mint épp az elibénk vágó eszmék és tervek, melyek föltrajzolhatnák önpusztítás fenyegette planétánk jövőjét. A gátlástalan energiafogyasztással, a bármi áron való növekedéssel fölsértettük a védelmező ózonréteget, ha ugyan nem téptük már szét helyrehozhatatlanul. Földgolyónk tartalékainak... kiméltelen kizsákmányolása hasznót hajt ugyan, csak épp a nyugati felsőbb és középrétegek gazdagságát és fölöslegét milliárdos alsóbb osztályok nyomora elensúlyozza.”

Baráti szeretettel köszönt:

György Lajos (Piros)
Budapest

Kedves ÉV-szerkesztőség!

Örömmel vettem kézbe az *ÉV februári számát*. Az egyoldalú és felszínes kampány után végre realitásabb tájékoztatást kapok az Európai Unió előnyeiről-hátrányairól, véltem. Magyarországi lakosainak többségéhez hasonlóan, én sem láttam tisztán ebben a kérdésben, és eligazítást vártam volna.

Am öröömöm nem tartott sokáig, mert a tájékoztatás itt is egyoldalú volt, és tárgyilagosságnak csöppet sem nevezhető. Így számomra hiteltelen. Szeretném hangsúlyozni, hogy nem vagyok a téma szakértője, de laikusként számos kérdés merült fel bennem.

Éliás Adám, az Összefogás a Fennmaradásért Mozgalom (ismernem kellene?) szövegíróje, valamint Zámbo Zoltán, középiskolai tanár véleményét olvasva, arra gondoltam, hogy ennyi erővel akár a szomszédasszonyomat is megkérdezhettem volna, mi a véleménye az EU-ról. Ugyanis egyikük sem hozzáértő. Sokkal jobban szerettem volna olyan közgazdászok, szociológusok, politológusok stb. véleményét hallani, akiknek széleskörű rálátásuk van a gazdasági folyamatokra, múltira, jelenre, amiből esetleg a jövőre is következtetni lehet. Ehelyett a homoszexuálisok házasságának engedélyezésével, és az őt megütő édesapát feljelentő gyerek víziójával riogattak. Egyik példa elemzésébe sem kívánok belebonyolódni, egyszerűen ostobák, primitívek és demagógok. Az EU elmentételeként felvázolt konföderáció – finnek, lengyelek, bolgárok, törökök – szerintem mindenféle reális alapot nélkülöz, még akkor is, ha a tetejébe idecsapnánk a velünk „sorsközösségben lévő Németországot” is. Tulajdonképpen miféle sorsközösségről van szó? A szerző esetleg a jól ismert

XX. századi előzményekre céloz? Akkor egy kicsit hátorzongató ez a dolog.

Lényegesen nagyobb érdeklődéssel és rokonszenvvel olvastam Pavics Lázárnak, a Levegő Munkacsoport szakértőjének és Drábik Jánosnak a cikkét. Az előbbi a csatlakozás következményeinek egy szűkebb szeletét vizsgálta, míg az utóbbi szélesebb képet adott. Am továbbra is hiányoltam, hogy hasonlóan felkészült személyek elmondták volna ezekről a kérdésekről az esetleges ellenvéleményüket, cáfolataikat, érveiket, és vita bontakozott volna ki. A végén a kedves olvasóra bízva, hogy ezek után döntsön.

Tudom, hogy minden lapnak szűkszerűen van profilja, és magánviseli a főszerkesztő keze nyomát. Am itt sokkal szerencsésebb, tisztességebb és valószínűleg hatásosabb lett volna, ha nem érzelmek és előítéletek, hanem adatokkal alátámasztott, tudományos érvek csapnak össze, annál is inkább, mivel Magyarországon itt és most minden túlságosan is átpolitizált. (Mondd meg, hogy a 4-es metró ellen vagy mellette szavazol, és én megmondom, melyik párttal szimpatizálsz.) Akarva-akaratlan is felmerül az emberben a kérdés, ha egy másik párt nyeri meg a választásokat, és most az kampányolna az Európai Unió mellett, hogyan alakulna a támogatók és az ellenzők tábora?

Még egy utolsó megjegyzés. Többnyire természetesen (?) csak akkor ragadunk tollat, ha valami nem tetszik. Ezért most szeretném hozzáfűzni, hogy eddig már nagyon sok EV-cikk szerzett szellemi- és lelki örömet.

Szeretettel:

Kissné Kosztolányi Klára
Pilisborosjenő

Tisztelt Szerkesztőség!!

„Szeressétek egymást... feltételek, elvárások és korlátok nélkül... Ha így teszünk, ...az oda-vissza ható szeretethullámok örök körforgása egyre mélyíti a kapcsolatot... Mindent megteszek ezért a barátságért?” (ÉV, 2003. április, 25. o., május 25-i emlékezés, 3. hasáb.)

Bizton mondhatjuk, hogy igen. A következő kérdés, hogy a mi gyanútlan, áradó, befogadó szeretetünk hová juttatott minket? Pillanatnyilag az EU-ba, ahova körmönfont ravaszággal juttattak be azok, akiket áradó szeretetünkben befogadtunk kb. 1000 évvel ezelőtt. Igaz ugyan, hogy voltak időnként értelmes, gondolkodó királyaink (egy évszázadban egy), akik ajtót mutattak ennek a társaságnak, de ők visszaszivárogtak. Most már ott tartunk, hogy kifordítanak utolsó vagyunkból, és földönfutóvá tesznek minket.

Ugyancsak az *áprilisi számban*, a 14-ik oldalon kezdődik az Escriváról szóló taglalás. Ő tovább megy az előbb említett szeretet fokozásában, egészen az önfeladásig. Az a bizonyos „kis út” ide vezet. (Az engedelmesség rendjén van a gyermeknevelésben. Nézetem szerint egyre rosszabb pórázra kell engedni a gyerekeket kb. négyéves kortól. Ellenkező esetben nem alakul ki az egyéniségük, és életük végéig függőségi viszonyban maradnak. Hogyan fognak akkor elszámolni tetteikkel? Ki a felelős, ha jót vagy rosszat tettek?) Még Nürnbergben is az volt a verdikt, hogy nem kibúvó a „parancsra tettem” kijelentés. A felelőtlenség nem erény. A kommunizmus és a globalizmus ugyanazt az alakulat, egyéniségmentes, engedelmes tömegembert állítja követendő példának. Nem féltelmetes a párhuzam?

Drábik János értékelését (április, 6–8. o.) sokkal hamarabb kellett volna megjelentetni, hogy akinek kétségei voltak, időben átgondolhassa a mondanivalóját.

Méltányolom a folyóirat szellemiségét, bátor kiállását az Egyház jobbításáért. Gratulálok a munkájukhoz!

Mozsáryné Kenessey Ildikó
Budapest

Kedves Olvasók!

Gromon András barátom fontos lelkiismereti problémákat fogalmaz meg (ÉV, 2003. június) az iraki háborúval kapcsolatban a lap hasábjain korábban megjelent (ÉV, 2003. február) írásomra (beszédemre) reflektálva.

Gromon András a szentírásra hivatkozva kifejti azon meggyőződését, hogy „soha, senkit sem szabad erő-

szakos vagy erőszakra épülő büntetéssel sújtani”. Az egyéni és a társadalmi erőszakot egyaránt elutasító pacifistaként magam is ezen az állásponton vagyok, ugyanakkor mégis szóba állok azzal a lehetőséggel, hogy gyilkosokkal és tömeggyilkosokkal szemben a társadalomnak joga van védekezni. Elvetem a védekezésnek azon módját, hogy ezeket az embereket meg kell ölni, vagy a védekezés során velük szemben kíméletlenül (szervezést okozva), vagy őket jogaiktól és emberi méltóságuktól megfosztva kell eljárni. Azonban úgy gondolom, hogy az, aki egyszer – bizonyítottan – gyilkolt, vagy az – jelen esetben Szaddám Huszein –, aki egy népet évtizedek óta (nomenklatúrájával együtt) totális elnyomás alatt tart, és véres kezű diktatorként viselkedik, azzal szemben erőszakmentes eszközökkel fel kell lépni. (Most eltekintek annak vizsgálatától, hogy ez a gyakorlatban egyáltalán lehetséges-e, és hogy ez konkrétan lehetséges volt-e Irakban, továbbá hogy a kiközösítés, a hatalomtól való megfosztás, a száműzés lehetséges-e erőszak nélkül.)

A társadalom nem nézheti el azt, hogy embereket bárki meggyilkoljon, és a gyilkos a gyilkolás lehetőségével potenciálisan mindenkit (bárkit) fenyegethessen. A gyilkost ki kell közzösíteni, száműzni kell és a szabadság megvonásával kell sújtani, továbbá (Szaddám Huszein esetében) életfogytiglan tartóan kell távol tartani az ölés (a hatalomgyakorlás) lehetőségétől. Jézusi értelemben – gondolom én – meg lehet és kell bocsátani neki, de ahhoz, hogy visszakapja szabadságát (a társadalomban való békés élet lehetőségét), a gyilkos bűnbánata is kell, no meg az, hogy bizonyos legyen az, hogy többet nem öl embert.

Gromon András kifogásolja még, hogy írásom (beszédem) „*azt sugallja*”, hogy „*Slobodan Milosevics és Szaddám Huszein nagyságrendekkel nagyobb bűnöző, mint George Bush vagy Bill Clinton*”, és hogy „*semmilyen büntetést nem kívánok az említett amerikai elnököknek...*”.

Ez a kérdés számomra úgy merül fel, hogy a fehérgalléros bűnözők, vagy a köztörvényes bűnözők által elkövetett bűnök a súlyosabbak-e. Ebben az esetben George Bush és Bill Clinton a győztes oldalon megjelenő, az amerikai jog (belső jog) és a nemzetközi jog által tökéletesen védett, legitim módon tevékenykedő fehérgalléros bűnözők. A jugoszláviai bombázásokat elrendelő Bill Clinton ellen amerikai ügyvédek a nemzetközi bíróság előtt pert indítottak, ami

aztán az amerikai elnök felmentésével végződött. A vesztes oldalra került Slobodan Milosevics, aki évtizedig maga is a köztörvényesekkel szövetkező fehérgalléros bűnöző volt, a köztörvényes bűnözők sorsára jutott, és aligha fogja élvezni viszontlátni szülőföldjét.

Kik a nagyobb bűnösök: a jogállami keretek között, demokratikus úton megválasztott, utóbb fehér galléros bűnözőkké válók, vagy a diktatórikus úton, katonai puccsal, azaz jogtörpással és erőszakkal hatalomra kerülő fehérgalléros bűnözők? Egyáltalán, a hatalom csúcsaira lehet-e úgy felkerülni, hogy az adott vezető ne rendelkezzen az országot (országokat) kifosztók, a multik és kizsákmányolók, a politikai, gazdasági és média hatalmat birtoklók támogatásával? Az egyik egy kifinomult zseniális manipulációs rendszer révén kerül a totális erőszak irányításának birtokába, míg a másik nyílt, drasztikus és brutális eszközökkel jut el ugyanoda. Az egyik kolonizálja a világot, birodalmat épít, és a lakosságot meggyőzve, fegyvereivel teremti tekintélyt, a másik viszont „csak” egy nemzetállamot akar géppuskatűzzel és népiirtással összetartani.

Mindezek ellenére mégis úgy gondolom, hogy Szaddám Huszein és Slobodan Milosevics, valamint George Bush és Bill Clinton bűnei között létezik nagyságrendi különbség, mint ahogyan a demokrácia nagyságrendekkel jobb, mint a diktatúra. Valószínűleg a jézusi elvárásoknak a nevezettek egyike sem tud eleget tenni, és mindegyiküknek kijárna a kiközösítés és az életfogytiglan tartó száműzetés. Azt gondolom, hogy a Jugoszláviát fegyverrel és kegyetlen háborúkkal szétverő, a koszovói albánok megsemmisítését elkezdő Slobodan Milosevics nagyságrendekkel rosszabb volt, mint a Jugoszláviát szétbombázó, tiltott fegyvereket használó, Jugoszlávia (a Balkán) globalizálására (itt: kizsákmányolására) törekvő Bill Clinton. Azt gondolom, hogy a kurdok ezreit vegyi fegyverekkel kiirtó, egy számonkera elképzelhetetlen terrort fenntartó, és naponta százak életét követelő rendszer vezetője, a személyesen is emberek életét kioltó Szaddám Huszein nagyságrendekkel rosszabb volt, mint az olajért stb. háborúzó, ezért amerikai és iraki emberek ezreit feláldozó, és a fegyvergyártók és a multik érdekeit kiszolgáló George Bush.

Csapody Tamás
Budapest